

Гордієнко В.П.

Викладач мовних дисциплін

Торговельно-економічного коледжу

Київського Торговельно-економічного університету

**ПРОФЕСІЙНО-МОВЛЕННЕВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ БРОКЕРІВ,
МАКЛЕРІВ, ДИЛЕРІВ: СОЦІОПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР**

Перехід до ринкової економіки і ринкових відносин, активне формування інфраструктури ринку, лібералізація національних економічних зв'язків, глобалізація економіки, активний розвиток біржової торгівлі – ці зміни детермінували нові вимоги до фахівців біржової діяльності.

Схарактеризуємо соціопсихолінгвістичні фактори, що впливають на процес професійно-мовленнєвої підготовки спеціаліста біржової діяльності. Проаналізуємо макро-, мезо- і мікроумови формування мовленнєвої особистості молодшого спеціаліста біржової діяльності.

До макроумов відносимо соціополітичну ситуацію в Україні, соціальне замовлення на майбутніх спеціалістів біржової діяльності. Особливе місце відводиться мовній ситуації в українському суспільстві. Вона характеризується як багатомовна, демографічно неврівноважена, комунікативно незбалансована. Сучасна мовна ситуація демонструє глибоку кризу мовленнєво-мисленнєвої діяльності фахівців.

Соціополітичні зміни, відносна демократизація суспільства позитивно впливають на збагачення активного та пасивного словника, розвиток мовленнєвих умінь. Однак реалізація свободи слова як уседозволеності, залучення до спілкування широкого кола осіб з недостатнім володінням мови приводить до погіршення мовленнєвої культури і навіть мовної агресивності. Потенційними чинниками авторитету мови повинно стати формування мовленнєвих особистостей господарників, фінансистів, економістів. Будь-яка система освіти чи виховання, а отже, і професійна підготовка майбутніх брокерів, дилерів, маклерів, мусять мати чітко виражену мету, що віддзеркалює потреби суспільства — соціальне замовлення. Без цього вони приречені на невдачу. Домінуючою тенденцією професійної підготовки спеціалістів біржової діяльності стає демократизація особистості, виокремлення мовленнєвої складової й пристосування її до умов сучасного суспільства.

Мезоумовами професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх брокерів, маклерів і дилерів є професійно-мовленнєва орієнтація майбутніх брокерів, маклерів, дилерів на етапі навчання у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації, адаптація професійного мовлення у процесі здійснення біржової діяльності.

Для характеристики мовленнєвої особистості молодшого спеціаліста біржової діяльності розглянемо особливості мовно-мовленнєвої підготовки в системі професійної підготовки. Ураховуючи, що професійна орієнтація – це комплексна науково обґрунтована система форм, методів та засобів впливу на особу з метою оптимізації її професійного самовизначення на основі врахування особистісних характеристик кожного індивідуума та потреб ринку праці [1], можна

зробити висновок, що професійно-мовленнєва орієнтація майбутніх брокерів, маклерів, дилерів спрямована на досягнення збалансованості між професійними і мовленнєвими інтересами і можливостями людини та потребами суспільства в конкретних видах професійно-мовленнєвої діяльності. Професійно-мовленнєва орієнтація майбутніх спеціалістів біржової діяльності сприяє цілеспрямованому розвитку мовленнєвих здібностей і талантів студентів, зростанню професіоналізму, працездатності, забезпечує ефективне використання професійно-мовленнєвого потенціалу особи, сприяє підвищенню її соціальної та професійної мобільності, відіграє значну роль у профілактиці вимушеного безробіття.

Наступною мезоумовою є адаптація професійного мовлення, яку розглядаємо як певні зміни в мовленні майбутніх брокерів, дилерів, маклерів, що зумовлені тим, що майбутні спеціалісти біржової діяльності повинні пристосовувати своє мовлення до особливостей мовлення на біржі. Серед мікроумов формування мовленнєвої особистості спеціаліста біржової діяльності нами виділено наступні: недостатнє навчально-методичне забезпечення формування професійного мовлення майбутніх брокерів, дилерів, маклерів та своєрідність здійснення комунікації на біржі. До змісту мовленнєвої особистості важливо включити і такі компоненти, як ціннісний, світоглядний (систему цінностей або життєвих смислів), культурологічний (рівень засвоєння культури), особистісний (індивідуальний).

У реальності межі між цими рівнями досить нетривкі, розпливчасті, а структурні компоненти – лексикон, тезаурус, прагматикон визначають етапи формування мовної особистості.

Різні національно-культурні пріоритети та мовно-інтелектуальні деформації регіонів України, формальний характер мовної політики в державі, українсько-російська двомовність, розширення міжмовних контактів лише на основі іншомовних (англо-американських та ін.) новоутворень детермінують недостатній автоматизм у володінні літературною мовою. Звичайно, подолати переважну більшість негативних мовних тенденцій посилено лише державі, але й від кожного українського громадянина насамперед залежить збереження історичних коренів і духовно-культурного багатства рідної мови, виховання шанобливого ставлення до джерельної чистоти українського мовлення, вироблення мовного чуття, естетичного смаку.

Література

1. Ничкало Н.Г. Теоретико-методологічні проблеми і перспективи розвитку досліджень з неперервної професійної освіти / Н.Г. Ничкало // Неперервна професійна освіта : теорія і практика : зб. наук. пр. : [у 2ч.] / за ред. І.А. Зязюна, Н.Г. Ничкало. – К., 2001. – Ч.1. – С. 35–41
2. Павленко О. О. Теорія і практика навчання ділової комунікації: монографія / Ольга Олександрівна Павленко ; Київ нац. ун-т ім. Тараса Шевченка – К. : Вища шк., 2003. – 261 с.
3. Проблеми культури професійної мови фахівця: теорія та практика. матеріали У всеукр. наук.-метод. конф., 25-26 січ 2005 р. / Донецький юрид. Ін-т при Донецьк. нац. ун-ті. – Донецьк : ДЮІ МВС при ДонНУ, 2005. – 212 с.